

MANUÁL PROVOZOVATELE

ZVLÁŠTNÍ PROVOZ (SPO) PROVÁDĚNÝ LETADLY, NA KTERÁ SE
VZTAHUJÍ USTANOVENÍ NAŘÍZENÍ (EU) 2018/1139 A JEHO
PROVÁDĚCÍCH PRAVIDEL

ÚŘAD PRO CIVILNÍ LETECTVÍ

Verze 02 – aktualizováno k 28. 7. 2023

REGULACE EU PRO ZVLÁŠTNÍ PROVOZ

Koho se regulace týká?*

- Provozovatelů, kteří budou zapojeni do zvláštního (ne)obchodního provozu letadel dle pravidel EU

Provoz letadel, na která se vztahuje nařízení (EU) č. 2018/1139 (základní nařízení) a prováděcí pravidla k němu.

Co je složité motorové letadlo?

i) letoun:

- s maximální certifikovanou vzletovou hmotností vyšší než 5 700 kg **nebo**
- s osvědčením pro maximální počet sedadel pro cestující vyšší než 19 **nebo**
- s osvědčením pro provoz s posádkou složenou nejméně ze 2 pilotů **nebo** vybavené proudovým motorem či proudovými motory nebo více než jedním turbovrtulovým motorem **nebo**

ii) vrtulník s osvědčením:

- pro maximální vzletovou hmotnost vyšší než 3 175 kg **nebo**
- pro maximální počet sedadel pro cestující vyšší než 9 **nebo**
- pro provoz s posádkou složenou nejméně ze 2 pilotů **nebo**

iii) letadlo se sklopným rotorem

Zvláštní obchodní provoz

(složitá motorová letadla a jiná než složitá motorová letadla)

Chci být provozovatel zvláštního obchodního provozu (SPO).

Co tedy mám všechno udělat, abych mohl provozovat svá letadla?

Dodržujte požadavky regulace EU. A to zejména:

- Nařízení (EU) 2018/1139 a jeho **Přílohu V**
- Nařízení (EU) č. 965/2012 (**Část-Definice, Část-ARO, Část-ORO, Část-SPA a Část-SPO**)
- K uvedeným částem nařízení č. 965/2012 existují i přijatelné způsoby průkazu (AMC) a výkladový materiál (GM)

Dle pravidel EU podáte ÚCL (jako státu provozovatele) pouze tzv. **PROHLÁŠENÍ ***

Formuláře prohlášení a vzorové příklady jejich vyplnění naleznete [ZDE](#).

Provozují letadlo, která spadá do Přílohy I k nařízení (EU) 2018/1139?

Mohu toto letadlo používat v režimu zvláštního provozu dle regulace EU?

NE. Pro provoz takových letadel pro činnosti, které odpovídají činnostem SPO, musíte získat od ÚCL povolení k leteckým pracím dle § 74 zákona č. 49/1997 Sb.

Vysoce rizikový zvláštní obchodní provoz

(složitá motorová letadla a jiná než složitá motorová letadla)

Činnost, kterou provádím splňuje definici „**vysoce rizikového zvláštního obchodního provozu**“ * dle nařízení (EU) č. 965/2012.

Co tedy mám všechno udělat, abych mohl tuto činnost vykonávat?

Na rozdíl od provozovatelů zvláštního provozu, kteří předkládají ÚCL pouze prohlášení, vyžaduje tato činnost navíc **povolení ÚCL na základě vaší žádosti**.

Kromě žádosti musíte ÚCL poskytnout tyto informace:

- úřední a obchodní název, sídlo a poštovní adresu žadatele;
- popis systému řízení, včetně organizační struktury;
- popis navrhovaného provozu, včetně typu (typů) a počtu provozovaných letadel;
- dokumenty týkající se posouzení rizik a související standardní provozní postupy vyžadované podle článku SPO.OP.230;
- prohlášení, že veškerá dokumentace zaslaná ÚCL byla provozovatelem ověřena a shledána v souladu s příslušnými požadavky.

Povolení vydané ÚCL může platit **na jedinou událost, určenou sérii letů nebo neomezenou dobu**.

Více o povolení a formulář žádosti o toto povolení naleznete zde:

<https://www.caa.cz/provoz/neobchodni-a-zvlastni-provoz/zvlastni-provoz-spo-dle-pravidel-eu/>

Vysoce rizikový zvláštní obchodní provoz - jakýkoli zvláštní obchodní provoz letadla prováděný nad územím, kde by v případě nouzové situace pravděpodobně došlo k ohrožení bezpečnosti třetích stran na zemi, případně jakýkoli zvláštní obchodní provoz letadla, který podle příslušného úřadu v místě, kde takový provoz probíhá, vzhledem ke své zvláštní povaze a k místním podmínkám, v nichž probíhá, představuje vysoké riziko, zejména pro třetí strany na zemi;

Zvláštní neobchodní provoz

(složitá motorová letadla a jiná než složitá motorová letadla)

Chci provádět činnosti, které spadají pod zvláštní provoz, ale nechci jej nabízet za úplatu nebo jinou protihodnotu.

Co tedy mám všechno udělat, abych mohl tuto činnost vykonávat?

Pokud tedy používám **JINÉ než složitá motorové letadlo**, musím zavést systém řízení, vypracovat provozní příručku a standardní provozní postupy?

V tomto případě záleží na tom, jakým letadlem uvedenou činnost provádíte.

Pokud používáte složitá motorová letadla platí pro vás postup uvedený na straně 4 a 5 tohoto dokumentu.

Pokud používáte JINÉ než složitá motorová letadla vztahují se na vás především požadavky Části-NCO. V tomto případě nemusíte ÚCL podávat prohlášení.

Nemusíte! Toto není Části-NCO vyžadováno.

Jedinou vaší povinností je vytvořit pro svou činnost tzv. **KONTROLNÍ SEZNAM** dle Hlavy E k Části-NCO.

Odchyly pro provoz SPO (1)

Doslechl jsem se, že některé druhy zvláštního provozu mohou provádět pouze dle Části-NCO, i když jsou za úplatu nebo jinou protihodnotu.

Je to pravda?

A jakých druhů SPO se to týká?

ANO je to pravda, ale musí být splněny určité podmínky! A týká se to následujících druhů provozu:

- soutěžní lety;
- letecká veřejná vystoupení;
- výsadkové lety;
- vlečení kluzáků; a
- akrobatické lety.

Jaké podmínky musím tedy splnit?

U leteckého veřejného vystoupení a soutěžního letu musí být splněny tyto podmínky:

- Lety jsou prováděny jiným než složitým motorovým letadlem
- Odměna nebo jiná protihodnota za tyto lety odpovídá pouze:
 - výši náhrady přímých nákladů
 - výši náhrady přiměřeného příspěvku na úhradu ročních nákladů; a
 - ceně, jejíž hodnota nepřevyšuje částku stanovenou příslušným úřadem.

U výsadkových a akrobatických letů a vlečení kluzáků:

- Lety jsou prováděny:
 - jiným než složitým motorovým letadlem;
 - ATO schválenou dle nařízení (EU) č. 1178/2011; nebo
 - organizací vytvořenou za účelem propagace sportovního nebo rekreačního létání (např. aeroklub).
- organizace provozuje letadlo na základě vlastnictví nebo nájmu/pronájmu;
- let nevytváří zisk vyplácený mimo organizaci; a
- **lety, kterých se účastní osoby mimo organizaci představují jen okrajovou činnost organizace.**

Odchyly pro provoz SPO (2)

Co znamenají pojmy přímé a roční náklady, organizace vytvořená za účelem propagace sportovního a rekreačního létání nebo okrajová činnost?

Tyto pojmy vysvětluje rozhodnutí výkonného ředitele EASA Rozhodnutí č. 2014/019/R takto:

Přímé náklady - náklady vzniklé přímo v souvislosti s letem, např. palivo, letištní poplatky, poplatek za pronájem letadla. Nejsou brány jako součást zisku.

Roční náklady - náklady udržování, údržbu a provoz letadla během jednoho kalendářního roku. Nejsou brány jako součást zisku.

Organizace vytvořená za účelem propagace sportovního či rekreačního létání - nezisková organizace založená podle použitelného národního práva, jejímž výhradním účelem je sdružování osob se stejným zájmem v rámci všeobecného letectví, které létají pro zábavu nebo provádějí skoky padákem. Organizace by měla mít k dispozici letadla.

Okrajová činnost - by měla být chápána jako činnost, která představuje velmi malou část z celkové činnosti organizace, měla by sloužit zejména pro propagaci samotné organizace a nebo oslovení nových žáků nebo členů. Organizace, která zamýšlí nabízení takových letů jako pravidelnou obchodní činnost, není považována za organizaci, které splňuje podmínku okrajové činnosti. Stejně tak lety organizované za výhradním účelem, kterým je vytváření příjmu organizace, nejsou považovány za okrajovou činnost.

EU (Úřední věstník – portál EUR-Lex)

<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=cs>

Rozhodnutí výkonného ředitele na stránkách EASA (AMC a GM)

<https://www.easa.europa.eu/en/document-library/acceptable-means-of-compliance-and-guidance-materials/reg/air-operations>

Úřad pro civilní letectví

<https://www.caa.cz/dokumenty/predpisy/zakladni-informace-k-narizenim-eu/>
<https://www.caa.cz/dokumenty/predpisy/rozhodnuti-vykonneho-reditele-easa/>

